

"FETÖ Borsası" gelişmeleri, AKP'yi "yargıda reform" söylemine sarılmak zorunda bıraktı

03.11.2019

Nurzen Amuran: Sayın Emre sizinle bugün yargı reformunu konuşacaktık. Ancak bir gelişme oldu. ABD Temsilciler Meclisinden 29 Ekim tarihinde Türkiye aleyhinde iki ayrı karar çıktı. Üstelik büyük bir çoğunlukla... Önce bu iki kararla ilgili düşüncelerinizi alalım daha sonra yargı reformuyla ilgili çıkan ilk yasadaki düzenlemeleri değerlendirelim.

Zeynel Emre: Bu kararların her ikisinin de çok yüksek çoğunlukla geçmesi ABD – Türkiye ilişkilerinin geldiği nokta açısından üzüntü verici. Türkiye, (haklı olsa bile) ABD kamuoyu ve kongresi nezdinde dostlarının sayısını artırmalı ve imajını kuvvetlendirecek çalışmalar içerisinde olmalı. Duygusal tepkilerin iç kamuoyunda karşılığı olsa bile Türkiye'ye fayda getirecek sonuçlar alma yönünde bir katkısı yok. Ben Türkiye'nin insan hakları, hukukun üstünlüğü ve demokrasi bağlamında yapacağı reformların ve somut ilerlemelerin hem ABD hem de AB kamuoylarında ve özellikle sol ve demokrat çevrelerde taraftar sayısını artıracığını ve imajını güçlendireceğini düşünüyorum.

Amuran: Bu iki kararı ayrı ayrı değerlendirelim. Ermeni karar tasarısının her zaman siyasi bir koz olarak kullanıldığını biliyoruz. ABD siyasetinde bu "sözde soykırım" kararı vazgeçilmez bir propaganda aracıdır. ABD Temsilciler Meclisinden çıkan son karar için neler diyeceksiniz?

Emre: Bildiğiniz üzere, Temsilciler Meclisi'nde benzeri kararlar 1975 ve 1984 yıllarında da geçmiş fakat Senato'ya takılmıştı. Ben akıbetinin yine aynı olacağını ve Senato'dan geçemeyeceğini düşünüyorum. ABD'nin veya diğer güçlerin Ermenilerin yaşamış olduğu acılarla ilgilenmediği, bu konuyu Türkiye'yi politik anlamda (tabiri yerindeyse) **"terbiye!"** etmeye çalışmak için bir araç olarak kullandıkları aşikardır. Bence bu hususu en başta anlaması gerekenler ortak bir tarihi, coğrafyayı ve kültürü paylaştığımız Ermeni kardeşlerimizdir. Türkiye hem Ermenistan'a hem de Dünya'daki tüm Ermenilere karşı iyi niyetlidir. Hem Türkiye'yle hem de Azerbaycan'la olan sorunları müspet zeminde çözme taraftarıdır. Kafkas halklarının barış ve kardeşlik içerisinde yaşamaları için çalışmak kurucumuz Mustafa Kemal Atatürk'ün **"yurtta sulh cihanda sulh"** ilkesinin gereğidir. Kendilerini uygarlığın ve insanlığın kalbi sayan Batılı bazı Devletler, kendi günahlarını psikolojide **"yansıtma"** denilen bir yöntemle kendi medeniyetlerinin karşıtı saydıkları Türkiye'ye izafe etmeye çok meyillilerdir. Çok merak ediyorum; ABD temsilciler meclisinin üyeleri, Kuzey Amerika kıtasının yerli halklarının başına gelenleri veya Nagazaki'ye 1945'te atılan ve kadın, çocuk, yaşlı ayrımı gözetmeden 70 bin kişinin tek defada ölümüne sebep olan eylemleri nasıl yorumlamaktadırlar. Soykırım veya Etnik Temizlik tanımı en çok bu eylemlere yakışmaktadır. Benim ABD'ye çağrım, bölge halklarını birbirlerine karşı kıskırtma ve tarihi husumet üretecek bir alan olarak kullanma girişimlerinden vazgeçmesidir. Bölgemize yapılan müdahalelerin sonucunda yaşanan acıların tarifi yoktur. Ortadoğu'nun her tarafı kanamaktadır. Artık insaf etmeli ve düşmanlık tohumları saçmayı bırakmalıdırlar.

Amuran: Yaptırımları içeren karara ne diyorsunuz?

Emre: Türkiye'nin Barış Pınarı harekâtı ve bu hareketin Batı kamuoyundaki yansımaları Türkiye aleyhtarı havayı çok güçlendirmiştir. Kendi güvenlik kaygıları nedeniyle Dünya'nın her yerine sonuçlarına aldırılmadan sayısız askeri

müdahalede bulunan bir ülkenin temsilciler meclisi üyelerinin Türkiye'nin kendi güvenliğine yönelik ihtiyaçlarını anlamaktan bu kadar uzak olması akıl alır gibi değildir. Bu maalesef Atlantik Dünyası'nın egosantrik politik algısının bir sonucudur. Haklar ve ihtiyaçlar ancak efendiler için söz konusudur. Ben hem Barış Pınarı hem de S-400 yaptırımları konusunda biraz daha endişeliyim. Çünkü bu konuda maalesef Cumhuriyetçilerin çoğunlukta olduğu Senato'da ciddi bir olumsuz hava mevcut... Yani bu haliyle Senato'dan geçme ihtimali söz konusu. Bu durumda iş Trump'ın vetosuna kalıyor. Trump'ın veto hakkını kullanıp kullanmaması kendisinin o dönemli ruh hali ve ihtiyaçlarına bağlı. ABD başkanı öngörülebilir bir siyasetçi değil. Fakat veto etse bile üçte iki çoğunlukla tekrar hem Temsilciler Meclisinde hem de Senato'da çıkabilir. Türkiye'nin Suriyeli Kürtler başta olmak üzere, yani PKK/YPG yapısı ile ilişkili olmayan gruplarla ve sivil nüfusla ilişkilerini kuvvetlendirmesi, sağlıklı bir diyalog ile beraber sağlanan yardım ve destekleri artırması Dünya kamuoyunda oluşan algıyı da değiştirebilir. Tüm yabancı basında bu operasyonun "**Kürtlere karşı**" yapıldığı işlenirken, Türkiye haklı olarak itiraz ediyor ve teröre karşı yapıldığını iddia ediyor. Bu iddiayı güçlendirmek için sahada Suriye halkı ile güçlü bir temas ve işbirliği kurmak ve bunu dünyaya iyi anlatmak gerekiyor. Yaptırım konusuna tekrar dönersek; ben ne ABD'nin ne de AB'nin Türkiye'deki ekonomik stabiliteyi kalıcı olarak tehlikeye atacak veya Türkiye'nin Batı ittifakından daha da uzaklaşmasına sebep olacak düzeyde yaptırım uygulayacağını zannetmiyorum. Çünkü bu eylemin en büyük zarar göreni Türkiye ile beraber Batılı devletler olur.

Amuran: Asıl konumuza dönelim. Yargı reformu strateji belgesinin ilk paketi TBMM'de kabul edildi. Genel olarak soruyorum: Bir düzenlemenin hukuk reformu tanımlamasında değerlendirilmesi için neler olmalı ve bu ilk pakette reform olarak tanımlayabileceğiniz düzenleme hangisi? Yoksa getirilenlere "iyileştirmeler" mi demeliyiz?

Emre: Bu yılın Mayıs ayının son günleri bizzat, aynı zamanda AKP Genel Başkanlığı sıfatını üzerinde taşıyan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan '**Yargı Reformu Strateji Belgesi**' üzerinden TBMM'ye sunulan paketlerden ilkinde ne reform ne de gerçek anlamda yargının sorunlarına yapıcı bir yaklaşım içeren düzenlemeler yer aldı. Paketin yasalaşması Adalet Komisyonu'ndaki görüşmesi sırasında da Genel Kurul'daki görüşmeleri sırasında da yapılanın '**reform**' değil '**makyaj**' olduğunu sıklıkla söyledik. Yargının sorunlarının avukatlara pasaport, avukatlık ve noterlik stajı öncesi ve hakimliğe girişte sınav konulmasıyla çözümlenemeyeceğini; iddianamenin hazırlanmasının hızlandırılması için tutukluluk sürelerinin kısaltılmasının ya da basit ve seri yargılama usulü getirilerek dosya sayısının azaltılmasının yargısı, sistemimizin temel sorunu olmadığını, Türkiye'de adalet mekanizmasındaki asıl sorunlar olamayacağını söyledik. Bunun 'reform' olmadığını söyledik de ne yapılması gerektiğini söylemedik mi? Hayır onu da defaatle dile getirdik görüşmeler sırasında. Yargısının siyasallaşması, devlet gücünün tek kişide toplanmasının yarattığı anayasal sistemimizin içine girdiği çıkmaz, Hakim ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) yapısından kaynaklı alınan kararların yarattığı sorunlar, masumiyet karinesi ve savunma hakkı ile adil yargılama hakkı konusunda yaşanan hak ihlallerinin yargının temel sorunu olduğunu; bu düzenlemelerin hiçbirinin bu sorunlara yönelik köklü çözümler sağlayacak nitelikte olmadığını belirttik.

FETÖ BORSASI GELİŞMELERİ AKP'Yİ YARGIDA REFORM SÖYLEMİNE SARILMAK ZORUNDA BIRAKTI

Amuran: Belki bu paketin en önemli düzenlemesi, Terörle Mücadele Kanunu'na yapılan eklemeydi. "Haber verme sınırlarını aşmayan veya eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmayacak" düzenlemesiydi... Ancak bu ek düzenlemeye neden ihtiyaç duyuldu? Bu içerikte mevcut hukuk sistemimizde zaten düzenlemeler vardı. Uygulamalarda görülen hukuksuzlukları gidermek için mi yeniden gündeme getirilme ihtiyacı duyuldu?

Emre: Pakette yer alan düzenlemelerin çoğunluğunun konjonktüre dayalı yapıldığı ortada. Hepimizin şahit olduğu gibi, özellikle AKP Genel Başkanı sıfatı da taşıyan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, bazı davalarda yargıya müdahalesinin açıkça ortaya çıktığı bir dönemden geçiyoruz. Birkaç örnek vermek gerekirse, "**yakın dostu**" ABD Başkanı Trump'un isteği üzerine, aylarca meydanlarda "**terörist**" diye dilinden düşürmediği rahip Brunson'un bir günde tahliye edilmesi, aynı şekilde gazeteci Deniz Yücel'in Almanya Başbakanı Merkel'in devreye girmesi üzerine bir gece ansızın tahliye edilerek ülkesine

gönderilmesi, 31 Mart İstanbul Seçimlerinin iptali için sandık müdürleri hakkında soruşturma açılması ancak seçimin yenilenmesinin ardından ortaya çıkan sonuçla birlikte yargının açılan soruşturmalarda takipsizlik kararı vermesi. Erdoğan'ın avukatlarının, hakkında FETÖ'den davaları bulunan Fettah Tamimce'nin avukatlığını da yaparak davalarda takipsizlik kararı aldirtmaları ve ayyuka çıkan 'FETÖ Borsası' gelişmeleri, AKP'yi "**yargıda reform**" söylemine sarılmak zorunda bıraktı. Bu fırsatla gerçekten ciddi düzeyde sorunların yaşandığı bazı ceza maddeleri de paketin içine eklenerek göz boyanmak isteniyor. Bunlardan biri de biraz önce sizin de değindiğiniz gibi, Terörle Mücadele Yasası'nda düşün, ifade ve basın özgürlüğü aleyhine işletilen 7/2'deki düzenleme. Buraya eklenen söz konusu ifadeyle aslında hem anayasamızda hem de Türk Ceza Kanunumuzda var. Anayasamızın "**Düşünce açıklama ve yayma hürriyeti**" başlıklı 26'ncı, "**Basın Hürriyeti**" başlıklı 28'inci maddesinde düşünce, ifade ve basın özgürlüğü zaten teminat altına alınmış ve ayrıca Türk Ceza Kanunu'nun "**Ortak Hükümler**" başlıklı 218'inci maddesinin son cümlesinde aynen "**Ancak, haber verme sınırlarını aşmayan ve eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz**" denilmektedir. Görüleceği üzere Terörle Mücadele Kanunu'na bu cümlenin eklenmesi hukuken özel bir anlam taşımamaktadır, çünkü düşünce ve ifade açıklama ile bu anlamda haber yaymak asla suç değildir zaten. Amaç yine göz boyamaktır ve Türkiye'de "**sözde**" bir demokratikleşme sürecinin başlatıldığı algısı yaratmaktır.

Amuran: Torba yasalarla binlerce düzenleme çıkmış. Ancak siz TBMM Adalet Komisyonunda ve Genel Kurulda yaptığınız açıklamalarda bu değişikliklerin en fazla ceza hukuku alanında yapıldığını vurguladınız. Neden ceza hukuku alanında bu kadar çok yeni düzenlemelere ihtiyaç duyuldu, biraz açar mısınız?

Emre: Bu sorunuz, gerçek anlamıyla yakın tarihimizi ortaya dökcek bir yanıtı gerektiriyor. AKP, 2002 yılında iktidara '3Y'ye karşı mücadele söylemiyle gelmişti. Neydi o '3Y'? Yolsuzluk, yoksulluk ve yasaklardı. İddia ediyoruz, AKP döneminde her anlamıyla yolsuzluk ekonomisi kurulmuş durumda. Son Haydarpaşa Gar ihalesinde gördük; illa kendilerine yakın bir vakfa ihaleyi vermek için bir devlet kurumu olan İstanbul Belediyesi, hukuksuz bir şekilde saf dışı bırakıldı. Yoksulluk ise enflasyon rakamlarıyla oynanıp, çarşı-pazardaki fiyat TÜİK'te değiştirilerek gizlenmeye çalışıyor ancak evdeki hesap çarşıya uymuyor. AKP dönemine kadar ülkemizin ortalama büyümesi yüzde 5.1 civarındayken, AKP döneminde bu ortalama 3.3'e gerilemiş durumda. Aynı şekilde işsizlik yüzde 13'leri bulmuş, ekonomi yüksek enflasyon altında durgunluğa girmiş durumdadır. Son 'Y'deki, yani 'yasaklar'daki durum ise rakamlarla anlatmayı çoktan geçti. Sadece 'cumhurbaşkanına hakaret' suçlamalarına bakmak bile yeterli olabilir. Gerçi burada çok ince bir çizgi var! O da Erdoğan'ın '**cumhurbaşkanı**' sıfatını taşımasından daha çok yine üzerinde taşıdığı AKP Genel Başkanı olarak açıklamalar yapması. Bir parti genel başkanı olarak önüne gelen herkesi istediği şekilde eleştiren ve herkese kızan Erdoğan'a, karşısındakinin ya da bir vatandaşın haklı olarak yanıt vermesi, tepkisini göstermesi ceza davası konusu oluyor. 12 Eylül Darbesi'nin Cumhurbaşkanı Kenan Evren dönemindeki davaların sayısı 340, 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal döneminde bu sayı 207, 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel döneminde 158, 10. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer döneminde 163, 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül döneminde 848'di. Bu sayı Erdoğan döneminde, 2019'un nisan ayı itibariyle 3 bin 221'e ulaşmış durumda. İşin özü 'yasaklar'la mücadele edeceğini söyleyen Erdoğan zihniyeti, özgürlüklerimizin etrafına kilometrelerce uzunlukta ve kalınlıkta duvarlar örmüş durumda. Komisyon görüşmeleri sırasında da dile getirdiğim üzere, ceza yasasında sık sık değişiklik yapılmasının öncelikle nedeni, AKP'nin siyasi rakiplerini ya da iktidarına karşı toplumsal muhalefeti engelleme, yok etme arzusudur. Bir de burada özel olarak altını çizmemiz gereken bir durumla karşı karşıyayız; Türkiye'de rejim değişikliği yapılırken temel kanunlarımızda da değişiklik hedeflendiği göz ardı edilmemelidir. Bu iktidarın, var olan evrensel ve pozitif hukukun dışında uygulamalara yönelimi olacağını asla aklımızdan çıkarmamalıyız ve üstünlerin hukukuna karşı her zaman hukukun üstünlüğünü savunmalıyız.

Amuran: Sizin de sık sık dile getirdiğiniz gibi yargıç Türk milleti adına karar verir. Bu karara idarenin uyma yükümlülüğü vardır. Ama kendisi hakkında suçsuzdur hükmünü veren yargı kararını eline alan birey, idareye başvuruyor. İlgili birim, bireyin lehine olan mahkeme kararını takdir etmek hakkına sahip oluyor. Ya bireyin haklarını

iyade ediyor ya da etmiyor. Hukuk devletinde bu durumu nasıl izah edebiliriz?

Emre: Bunu 'hukuk devleti' ilkesiyle izah etmek mümkün değil. Tam da hukukun; daha da açıkçası anayasamızda yazan 'hukuk devleti' olduğumuz hükmün ihlaliyle karşı karşıyayız. Neden ve niçin bu duruma gelindi denilirse? Bugün hala akıllarda canlılığını koruduğunu düşündüğüm Erdoğan'ın, Anayasa Mahkemesi'nin bir kararı sonrası saygı duymadığını, alt mahkemelerin de buna uyma zorunluluğu olmadığı yönündeki ifadelerinde aramak lazım. Bugün yargının en temel sorunlarından biri de işte bu açıklamalardan kaynaklı oluşan, benzeri olaylarda verilen farklı kararlardır ki bu da yargı kararlarında tutarlılığı yani yargıya güveni sorgular hale getirmektedir. 'Balık baştan kokar' sözündeki gibi Erdoğan'ın yaklaşımı tüm devlet kurumlarına sirayet etmiş durumda ve anayasa gereği zorunlu olan mahkeme kararlarını uygulamak konusunda tam bir keyfilik yaşanmakta.

HSK VE ANAYASA MAHKEMESİ'NİN BAĞIMSIZLIĞINI SAĞLAYABİLMEK İÇİN İLK ADIM ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİDİR

Amuran: Yargı reformu strateji belgesine dayanarak çıkarılacak paketlerde, yargıyı bağımsız kılacak yeni düzenlemeler gelecek mi, bu konuda bilginiz duyularınız var mı, sözgelimi HSK'nın oluşumunda bağımsızlık ölçüsü sizce nedir, bir hukukçu olarak size göre HSK'nın kimlerden oluşması gerekir? Ayrıca Anayasa Mahkemesi üyelerinin seçiminde bir değişiklik yapılacak mıdır, bu konuda duyular aldınız mı?

Emre: AKP'li yetkililerin ağızlarından düşürmediği ve zaman zaman kağıda döktükleri, "yargının tarafsızlığının ve bağımsızlığının" güçlendirileceğine yönelik ifadeler halkımızı kandırmaya çalışmaktır. Gerçek anlamda bu hedefe yönelik bir adım atmalarını beklemiyorum. Bunun 2 temel nedeni var. Birincisi; yargı gücü AKP için çok önemli, iktidar da kalabilmek, hedeflerine ulaşabilmek için bir enstrüman. İkincisi ise, geçmişte yaşadıkları travmalar var. Çok güvendikleri FETÖ'ye yargıyı teslim ettiler, amaç birliktelikleri vardı, aynı yolda yürüyorlardı. Bir gün sabaha karşı operasyona uğramaları büyük bir şok yaşattı. AKP – FETÖ ittifakının dağılma sürecinin etkilerini hala yaşıyorlar. AKP iktidara geldiğinde 7 bin civarı olan hakim savcı sayısı bugün 23 bin kadar. Arada ihraç olan 4500 hakim savcıyı da hesaplarsak, 18 yılda 20 bin hakim savcı almış bir iktidardan bahsediyoruz. Bu rakamları konuşunca rahatsız oluyorlar, foyalari ortaya çıkıyor. Sorsan hala CHP dönemini konuşmak isterler. Mesela Mehmet Moğultay dönemi alınan toplam hakim savcı sayısı 800 kadarken, abartılı bir üslupla bunu konuşmak isterler. İşte bu yaklaşım samimiyetten uzaktır. O nedenle yargının AKP'ye bağımlılığı devam etsin isteyeceklerdir. HSK ve Anayasa Mahkemesinin bağımsızlığını sağlayabilmek için ilk adım anayasa değişikliğidir. Şu anda bir siyasi parti genel başkanı 15 üyeli anayasa mahkemesinin 12 üyesini belirleyebiliyor. Yine HSK'nın yaklaşık yarısını belirliyor. Kalan üyeleri meclis seçiyor ve orada hakimiyet yine AKP'de. Buradan tarafsız ve bağımsız yargı çıkar mı? Mümkün değil. Bu konuda partimizin yapmış olduğu çalışmalar var. Biz seçimde ağırlığın hakim ve savcılar da olmasını arzu ediyoruz. Hakim ve savcıların özlük hakları geliştirilmeli, teminatları güçlendirilmeli. Verdikleri kararlardan sonra başlarına hiçbir şeyin gelmeyeceğinden emin olmaları sağlanmalı. HSK ve Anayasa Mahkemesine seçilecek isimlerin Meclis denetiminden de geçmeleri sağlanmalıdır. Bu konularda bir değişiklik yapacaklarını zannetmiyorum.

Amuran: TCK'na göre hakaret bir suç. Bireye duyulacak saygı adına kimse kimseye hakaret etmemeli. Ancak "anlayışta" eleştiriyle hakaret arasında ince bir çizgi var. Yargılamada bu konuda birbirleriyle örtüşmeyen kararlar çıkıyor. Mevzuatımızda Cumhurbaşkanlığına hakaret ayrıca bir düzenleme olarak yer almış. Yeni sistemde sizin de biraz önce değindiğiniz gibi Cumhurbaşkanlığının ikinci kimliği siyasi bir partinin lideri olma hakkı. AİHM'nin kararlarına göre bir siyasetçi eleştirilere eleştiri ağır da olsa daha tahamüllü olmalı deniliyor. Makamlara kamuya saygıya hepimiz evet diyoruz. Demokrasi de eleştiriyle gelişir. Nasıl bir formül bulunmalı?

Emre: Bir kanunun uygulanmasından tereddüt yaşanması durumunda, kanun yapım aşamasında yasa koyucunun iradesine bakılır. Cumhurbaşkanına hakaret suçunun (TCK madde 299), ceza kanunumuzda ayrı bir suç tipi olarak ihdas edilmesinin sebebi, parlamenter sistemde, Cumhurbaşkanı partiler üstü ve devletin birliğini temsil ettiğinden, günlük siyasi

polemiklerden uzak tutulması ve herkese eşit mesafede bulunması arzulanmıştır. Bu nedenle de Türk Ceza Kanununun 125. Maddesinde yer alan hakaret suçundan farklı, Cumhurbaşkanına hakarete daha ağır ceza verilmesi öngörülmüştür. Halbuki en son yapılan halk oylaması ile parlamenter sistem ortadan kaldırılmış, eski sistemdeki gibi bir Cumhurbaşkanlığı kalmamıştır. AKP Genel Başkanı olan, diğer siyasi parti genel başkanları ile sürekli polemik halinde olan, en ağır sözler söyleyen birine özel kanun uygulanamaz. Hakaret suçtur. 82 milyon için aynı kanun maddesi uygulanmalıdır. Bir an evvel artık anlamı kalmayan TCK 299. Maddesi kaldırılmalıdır. Ayrıca, şunu da unutmamak gerekir, siyasetçiler en ağır eleştirilere, hicivlere katlanmalıdır. AİHM kararları Anayasamızın 90. maddesi uyarınca bağlayıcıdır. Yerel mahkemeler bu konuda karar verirken AİHM kararlarını göz önünde bulundurmak zorundadır. AİHM bu konuda verdiği kararlarda, bir vatandaş için hakaret olarak kabul edilecek birçok söz, siyasetçi için ağır eleştiri olarak kabul edilmeli şeklinde kararları vardır. Mesela, bir adamın **"aptal Sarkozy"** pankartını dahi ağır eleştiri olarak kabul etmiştir. Bizde ise karikatürlerden ötürü dahi Mahkemeler Cumhurbaşkanına hakaret suçundan mahkumiyet kararı verebilmektedir. Sonuç olarak, kimse kimseye hakaret etmesin, TCK 299 kaldırılmalı ve Mahkemeler de bu konuda daha özgürlükçü kararlar versin.

Amuran: Yasalaşan ilk paketdeki düzenlemelere baktığımızda daha adil bir yargılama için yeni düzenlemelerle iyileştirmeler var mı, varsa hangileri, sizin başka önerileriniz var mıydı?

Emre: Bu pakette adil yargılama için şu madde var diyemem. Hızlı yargılama usulü, soruşturma evresi için tutuklama süresine bir sınır konulması, bazı suçlar için ön ödeme imkanı getirilmesi, savcılığın yetkisinin genişletilmesi, bazı suçlar bakımında Yargıtay yolunun açılması vs. gibi bütün bunlar daha adil bir yargı getirir mi? Buna evet demek çok zor. Bir defa adil yargılama için biraz önce sorulara cevap verirken açıkladığımız gibi, öncelikle yürütmenin etkisinden kurtarılmış bağımsız ve tarafsız bir yargıya ihtiyacımız var. Hakim ve Savcı alımında adalet ihtiyacımız var. Savunma hakkının güçlendirilmesine ihtiyacımız var. Kısacası evrensel hukuka ihtiyacımız var.

Amuran: Siz de avukatlık yaptınız. Hep şunu vurguluyoruz. Yargının üç ayağı var. İddia savunma ve karar makamı. Ama savunma hakkının korunması için yeterince düzenleme var mı, sadece yeşil pasaportla simgeleştirilmesi doğru mu? Çünkü savunma yaparken bile kendine sansür uygulayan avukatlarımız oluyor. Savunmasından ötürü yargılanan avukatlarımız var. İddia makamı kadar avukatlarımız saygı görüyor mu, savunma hakkı nasıl korunmalı?

Emre: Türkiye'de genellikle avukatlar Adalet Bakanı olur. Avukatlık mesleğinin sıkıntılarını yaşarlar, bilirler ancak göreve gelince de yaşadıklarını unuturlar. Türkiye de tüm avukatlar bilir ki, **"silahların eşitliği prensibi"** yani iddia makamı, savunma makamı ve karar makamı arasında bir denge yok. Türkiye'de avukatlar çok kolay bir şekilde tutuklanabiliyor, Mahkemeden dışarı atılabiliyor. Savunmalarından ötürü haklarında dava açılabilir. Örnek mi dersiniz; Genel Başkanımızın avukatı Sayın Celal Çelik. Mahkemeye sunduğu dilekçe nedeniyle Ağır Ceza Mahkemesinde sanık sandalyesine oturdu. Celal Çelik'in pasaportu yeşil olsa ne olur, mavi olsa ne olur? İddia Makamı şu anda bırakın avukatları, karar makamı olan hakimlerden dahi çok daha güçlü durumda.

ALTIN KURAL ADALETLİ BİR MEKANİZMA KURMAK

Amuran: Yargının siyasetin üstünde bir yerde olması gerekir. Siyasetin korumasına ihtiyacı olmamalı. Ancak son yıllarda yargı koridorlarında şu sözlerin de duyulduğu söyleniyor. "Ben FETÖ'cü değilim. Benim tarikatım şu." Herkes inandığı düşünceyi yüreğinde taşıyabilir. Günümüzde tarikatların da baskı gurubu olarak görülmesi yargıda bir risk değil midir, bağımsız yargıya gölge düşürmez mi?

Emre: Aslında hakim ve savcı alımında, atama ve terfide torpil olmaz ise bir tehlike de olmaz. Yargı homojen bir yapıda olur. Hiçbir tarikatta kadrolaşmaz. O nedenle altın kural adaletli bir mekanizma kurmak. Cemaatler ve tarikatlar meselesine gelince. 15 Temmuz Darbe Araştırma Komisyonu üyesi olarak görev yapmış biri olarak söylüyorum. Tarikatların kadrolaşmasına olanak verenler ülkeyi büyük bir riskin altına sokuyorlar. Geçmişte bu konuda yapılan uyarıları AKP

dinlemedi, adeta siper oldular FETÖ'cülere. Türkiye de cemaatler ve tarikatların sosyolojik bir altyapısı var. Kültürel kodları var. İnançlara ve yaşam tarzlarına saygı duymalıyız insanların. Bununla birlikte devlet organlarına kimsenin tahakküm kurmasına izin vermemeliyiz.

Amuran: TBMM Genel Kurulunda yaptığınız konuşmada sanıyorum en can alıcı sözleriniz şuydu: "Anayasacılık devlet iktidarının hukukla sınırlandırılması ve bu suretle siyasal iktidarların keyfi yönetiminin önlenmesi amaçlanmıştır. Anayasacılığın temeli budur. Bir insanın nüfus cüzdanı neyse o ülkenin kimliği de anayasasıdır." Bu sözlerinizden yola çıkarak Yargı reformunun gerçekleşmesi için önce Anayasanın hangi maddelerinin değiştirilmesi lazım. Özetler misiniz?

Emre: Öncelikler HSK oluşumu, Anayasa Mahkemesi yapısı değiştirilmelidir. Evet, Anayasalar, ülkelerin kimliğidir. Bugün, Dünya'nın herhangi bir ülkesinde bir şirket, bir yerde büyük bir yatırım yapacaksa önce o ülkede "hukuk güvenliği" var mı, bağımsız ve tarafsız bir yargı var mı, demokrasi işliyor mu? Bunlara bakar sonra yatırım konusunda karar verir. Yani aslında kimliğinize bakar sizin. O nedenle, iktidarların Anayasa gereği yetkileri açık, kapsamı ve süresi belirli olmalı ve buna uyulmalıdır. AKP iktidarları sürekli olarak Anayasa ihlali yapmakta ancak yargı denetimi sağlıklı olmadığından önüne geçilememekte...

Amuran: İkinci Yargı Paketinde İnfaz Yasasında yapılacak düzenlemelerle, "toplumdaki adalet duygusunu zedeleyen cezasızlık olarak algılanan durumun ortadan kaldırılması" ana hedef olacakmış. Sizin İnfaz Yasasında acil olarak değiştirilmesini beklediğiniz düzenlemeler neler? Birkaç örnek verir misiniz?

Emre: Bizim hukuk sistemimizde, bir insanın gözlüğünü zorla al çok fazla ceza alırsın ancak gözünü oyarsan daha az ceza alırsın. Öncelikle vücut bütünlüğüne yönelik her türlü saldırı daha fazla koruma altına alınmalı, temel ilkeyi böyle koyarsak, son yıllarda üzümlere artışına şahit olduğumuz kadına ve çocuklara karşı şiddet ve cinsel saldırı olaylarına karşı da bir adım atılmış olur. İnfaz adaletini sağlamamız lazım. Bir suçun cezası az ise artırılabilir, çok ise de azaltılabilir. Tek bir infaz oranı olmalı. Alınan ceza miktarından ne kadarı infaz edileceği açık ve net olmalı, konjonktüre göre değiştirilmemeli. Yasama organı, gazetelerin 3. Sayfa haberlerinin tesirinde kalarak yasa yaparsa, sürekli af tartışmaları, ceza indirimi ve şartlı tahliyeleri konuşur dururuz. Popülizm den uzak sağlıklı bir düzenleme için siyasi partilerin yanında, basın ve STK'lara da önemli görev düşüyor.

Amuran: Bir ülkede adil yargılamanın yerleşmesi için yasalarda yapılacak düzenlemeler yeterli mi, siyasetin yargıya bakışı da zihniyetin de değişmesi gerekmez mi, böyle bir değişim talebini siyasi iktidarda görüyor musunuz?

Emre: Demokrasi kültürümüzü geliştirmemiz lazım. İktidara gelen yargıya ilişkin sahip olduğu gücü pekiştirmek istiyor. Kimse kendi iktidarın da kendisini hukukla sınırlandırmak istemiyor. Yargı büyük güç, bu gücü bağımsız kılarırsanız, ülkeniz güçlenir, ancak AKP kendi iktidarını güçlendirme derdinde. Ben bunun aksini gösterir bir davranış değişikliğini gözlemlemiş değilim.

Amuran: Reform paketi içinde yasal düzenlemeler TBMM de çıkarken bile eleştirilen gizli tanık müessesinin de yol açtığı zararlara hepimiz tanık olduk. Bu düzenleme kaldırılrsa ne kaybedilir, reform paketi içinde bu konuda bir değişiklik yapılması gerekmez mi?

Emre: En önemli sorunlarımızdan biri de gizli tanıklık uygulaması. Türkiye bu gerçekle kumpas davalarında yüzleşti. Yüzlerce insan hakkında ipe sapa gelmez iddialar, kimin nasıl sahip olduğu belli olmayan manipüle edilmiş bilgilerle, hırsızın, teröristin, kaçakçının, tecavüzcülerin iddiaları ile çürüten ömürlere şahit olduk. Uzunca bir süre Türkiye hiçbir davada gizli tanık beyanlarına güvenmez artık. Maalesef hala dahi gizli tanık beyanlarına göre Mahkemelerce kararlar veriliyor. Bu düzenleme kaldırılmalıdır.

Amuran: Dileğimiz hukuk devleti ilkelerinin güçlendirilmesi ve yargı kararlarına duyulan güveni artıran yasal

düzenlemelerin yeniden hayata geçirilmesi. Çok teşekkürler.

Emre: Ben teşekkür ederim.

Nurzen Amuran

Odatv.com

Nurzen Amuran

Diğer Yazıları

Türkiye bunu ödemek zorunda kalacak

05.12.2021

Merkez Bankası bu talimata uymasaydı...

28.11.2021

Egemen Bağış'ın Büyükelçi tayin edildiği kurum, nasıl adil olmaktan söz edebilir

21.11.2021

Kumpas davaları olmasaydı FETÖ 15 Temmuz'a cesaret edebilir miydi

14.11.2021

Erdoğan'ı destekleyerek koltuklarını koruma derdine düştüler

07.11.2021

Artık "vakıf" dendiğinde akıllara kara para geliyor

31.10.2021

Tüm Yazıları

Popüler Yazılar

Müyesser Yıldız

TESUD Başkanına neler soruldu?

30.06.2021

Dr. Hüseyin Nazlıkul, M.D. PhD.

Hastalıklara karşı direnç nasıl artırılır

03.10.2021

Salih Seçkin Sevinç

Pandemi bahaneleri oldu... Restoranlar bizi ya...

03.10.2021

Rafael Sadi

O kritik ziyaretin arka planı

03.10.2021

Yusuf Yavuz

Yeni plan devrede

17.06.2021

Soner Yalçın

Tehdit etmeyin

18.06.2021

Soner Yalçın

Tunus'un foncuları

28.07.2021

Soner Yalçın

Erdoğan'ın öfkesinin sebebi

26.10.2021

Sami Menteş

Milli Eğitim Bakanı yalan söylüyor

25.06.2021

Soner Yalçın

Ata'nın çocukları: 68 Kuşağı

30.06.2021

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VIDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

